

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań,

ZN-II.9532.3.2016.1

Pani
Ewa Silewicz
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
ul. 17 Stycznia 143
64-400 Międzychód

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli problemowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Międzychodzie przez zespół kontrolujący w składzie: Bartosz Kamiński – sekretarz Wojewódzkiego Zespołu, kierownik kontroli, Dorota Michalska – starszy specjalista, Honorata Lewandowska – inspektor wojewódzki, Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu, lekarz, Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu, doradca zawodowy oraz Łucja Gromadzka-Biedrowska – członek Wojewódzkiego Zespołu, pedagog, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 19.10.2016 r. nr KN-II.0030.505.2016.1, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Międzychodzie nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110).

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

W składzie Powiatowego Zespołu brakuje sekretarza, co stanowi naruszenie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności.

W trakcie kontroli zweryfikowano 60 losowo wybranych akt sprawy.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu co do zasady, zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza przewodniczącego składu. Jednak w 2 sprawach

orzekał psycholog, który nie został wyznaczony do składu orzekającego, co stanowi naruszenie § 19 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dokonano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

W 5 sprawach w sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, nie zawiadomiła odrębnym pismem osoby zainteresowanej o konieczności jej uzupełnienia, co stanowi to naruszenie § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia.

Z analizy akt postępowania orzeczniczego poddanych kontroli wynika, że w części spraw Powiatowy Zespół nie dochowuje ustawowego jednomiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.) na rozpatrzenie wniosku o wydanie orzeczenia. W każdym przypadku jednak Powiatowy Zespół zawiadamia stronę o niezakończonym terminie oraz o wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia, zgodnie z przepisem art. 36 § 1 w zw. z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Jednak w 35 sprawach w zawiadomieniu o niezakończonym terminie i wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia jako przyczynę niezakończonym terminu sprawy w terminie wskazano „powody organizacyjne”. Przyczyna niezakończonym terminu sprawy w terminie powinna zostać określona precyzyjnie, co pozwoli stronie jak i organowi wyższej instancji oraz sądowi administracyjnemu na kontrolę zasadności przyczyn opóźnienia w załatwieniu sprawy. Powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą bezczynność organu.

Z analizy merytorycznej 9 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wynika, że w 4 ocenach doradca zawodowy niejasno sformułował sugestie dotyczące szkolenia lub przekwalifikowania osoby orzekanej. W 1 sprawie stwierdzono natomiast, że uzasadnienie proponowanego rozstrzygnięcia było ogólne. Nie podano konkretnych argumentów i przesłanek dla proponowanego stopnia niepełnosprawności. Propozycja umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie znajduje uzasadnienia w zgromadzonej dokumentacji i sporządzonej ocenie doradcy zawodowego, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie § 30 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 32 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że w 12 sprawach pracownik socjalny przekroczył swoje kompetencje odnosząc się w ocenie do okresu na jaki powinno zostać wydane orzeczenie oraz odnosząc się do kwestii spełniania przesłanek do uzyskania karty parkingowej.

W 5 sprawach ustalenie przez pracownika socjalnego znacznego stopnia niepełnosprawności, w 2 sprawach ustalenie umiarkowanego stopnia oraz w 2 sprawach ustalenie lekkiego stopnia nie znajduje uzasadnienia w sporządzonej ocenie, co stanowi naruszenie odpowiednio art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie odpowiednio § 29, 30, 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 10 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że w 1 sprawie uzasadnienie do przyznania wskazania dotyczącego prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju jest sprzeczne z treścią § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 60 ocen sporządzonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wykazała, że w 9 sprawach opis badania podmiotowego był niewystarczający. W 20 sprawach opis badania przedmiotowego był niewystarczający. W 36 sprawach opis zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej był niewystarczający. W 7 sprawach brak było opisu zakresu i rodzaju ograniczeń. W 9 sprawach przyznając wskazanie do uzyskania karty parkingowej lekarz nie umieścił na druku „oceny” wpisu mówiącego o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej.

W 42 sprawach uzasadnienie oceny stanu zdrowia osoby orzekanej sporządzone przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego było niewystarczające. W 17 sprawach w ocenie sporządzonej przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego stwierdzono brak uzasadnienia oceny stanu zdrowia osoby orzekanej. W 26 sprawach ocena stanu zdrowia osoby orzekanej była we fragmentach nieczytelna.

W przypadku 9 spraw na druku oceny brak było wpisu na temat konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, mimo że w orzeczeniu został przyznany pkt. 7 wskazań.

W 1 sprawie ustalając symbol przyczyny niepełnosprawności 02-P, w ocenie lekarza przewodniczącego składu orzekającego brak było określenia stopnia nasilenia zaburzeń nastroju, co stanowi naruszenie § 32 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 3 sprawach lekarz przewodniczący składu orzekającego ustalił symbol 04-O bez określenia stopnia obniżenia ostrości wzroku oraz ograniczenia pola widzenia, co stanowi naruszenie § 32 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 1 sprawie budzi wątpliwość ustalenie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S gdyż w aktach sprawy brak jakiegokolwiek dokumentacji medycznej potwierdzającej istnienie u osoby orzekanej schorzeń internistycznych (chorób układu oddechowego lub krążenia), brakowało również danych na temat stosowanej w schorzeniach farmakoterapii, wyników badań czynnościowych układu oddechowego lub krążenia. W związku z powyższym, stanowi to naruszenie § 32 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 2 sprawach na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, budzi zastrzeżenie zaliczenie osoby orzekanej do znacznego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 29 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Ponadto, w 1 sprawie symbol przyczyny niepełnosprawności 12-C został ustalony niezgodnie z § 32 ust. 1 pkt 12 w zw. z § 32 ust. 2 pkt 12 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 3 sprawach stwierdzono, że do składu orzekającego został wyznaczony lekarz, który był jednocześnie lekarzem leczącym osobę orzekaną, co stanowi naruszenie art. 24 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Analiza 12 ocen sporządzonych przez pedagoga wykazała, że rozstrzygnięcia pedagoga poparte są wywiadem, który nie w każdym przypadku stanowił rzetelny opis zaburzeń i dysfunkcji warunkujących ograniczenia i utrudnienia w samodzielnym funkcjonowaniu oraz opisem i zakresem rozpoznawanych i potwierdzonych dokumentacją faktów. W 2 sprawach ustalony przez pedagoga stan faktyczny nie uzasadniał proponowanego rozstrzygnięcia w przedmiocie uznania dzieci za osoby niepełnosprawne, co stanowi naruszenie, art. 4a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r.

w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz.162, z późn. zm.)

Zastrzeżenia budzi także wypełnianie przez pedagoga pkt XIV. *oceny*, w którym pedagog nie zawsze wskazuje zakres współdziałania na co dzień opiekuna orzekanej osoby w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2 sprawach ustalony przez pedagoga w ocenie stan faktyczny nie uzasadniał proponowanego rozstrzygnięcia w przedmiocie zaliczenia osoby orzekanej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Pedagog nie wskazał na konieczność czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Powyższe stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie § 30 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności.

Ponadto, pedagog w sposób szablonowy i powtarzalny formułuje uzasadnienia kwalifikujące osoby do niepełnosprawności jak i stopnia niepełnosprawności. Uzasadnienia nie potwierdzają słuszności zaliczenia dziecka do osób niepełnosprawnych – nie wskazują ani na konieczność udzielenia pomocy niepełnosprawnemu dziecku polegającej na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, współdziałaniu w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych, ani na całkowitą zależność dziecka od otoczenia polegającą na zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Uzasadnienia nie wskazują więc na fakty uznane za istotne w sprawach i udowodnione, potwierdzające słuszność zajętego stanowiska i wskazujące na spełnianie przesłanek kwalifikujących dziecko do osób niepełnosprawnych, zgodnie z art. 4a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Powyższe stanowi naruszenie § 13 ust. 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Budowa orzeczeń jest poprawna, orzeczenia zawierają wszystkie elementy określone w § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności były doręczane prawidłowo, nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego, zgodnie z § 13 ust. 5 ww. rozporządzenia.

W 21 sprawach w uzasadnieniu orzeczenia brak jest odniesienia się do ustawowych kryteriów kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności, określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ponadto, w 1 sprawie pod protokołem z posiedzenia składu orzekającego brakuje podpisu członka ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz specjalności.

W 20 sprawach na protokole z posiedzenia składu orzekającego brakuje podpisu osoby sporządzającej protokół.

W związku z powyższymi ustaleniami, przekazuję następujące zalecenia pokontrolne:

1. Do składu Powiatowego Zespołu w Międzychodzie niezwłocznie powołać sekretarza, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
2. Do składu orzekającego wyznaczać członków składu orzekającego, zgodnie z 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
3. W przypadku gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej stwierdzi, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, zawiadamiać stronę odrębnym pismem o konieczności jej uzupełnienia, zgodnie z § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

4. Wskazana na podstawie art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w zawiadomieniu o niezakończonym w terminie przyczyna niezakończona sprawy w terminie, powinna zostać określona precyzyjnie z uwzględnieniem faktu, że powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą bezczynność organu.
5. W ocenach zawodowych właściwie formułować sugestie dotyczące szkolenia lub przekwalifikowania osoby orzekanej a w uzasadnieniach rozstrzygnięcia podawać konkretne argumenty i przesłanki dla proponowanego stopnia niepełnosprawności.
6. Oceny stanu zdrowia wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie. Przyznając wskazanie do uzyskania karty parkingowej lekarz przewodniczący składu orzekającego powinien w ocenie zamieścić zapis mówiący o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. Lekarz przewodniczący składu orzekającego powinien uzasadniać merytorycznie podjęte rozstrzygnięcie.
7. W przypadku istnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwość, co do bezstronności członka, wyłączać go od udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 24 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.
8. Symbole przyczyny niepełnosprawności ustalać zgodnie z przesłankami określonymi w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
9. Wskazanie dotyczące prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju ustalać zgodnie z przesłankami określonymi w § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
10. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób wnikliwy i rzetelny, precyzyjny i kompletny; uzasadnienie decyzji pedagoga powinno wskazywać na fakty uznane za istotne w sprawie i udowodnione, potwierdzające słuszność zajętego stanowiska, zgodnie z § 13 ust. 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.
11. Członkowie składu orzekającego powinni kwalifikować do określonego stopnia niepełnosprawności zgodnie z ustawowymi kryteriami określonymi w art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z § 29, § 30, § 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
12. Osoby w wieku do 16 roku życia kwalifikować do osób niepełnosprawnych zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzeniu w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.
13. W uzasadnieniu orzeczenia odnosić się do ustawowych kryteriów kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności, określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
14. Podpisywać protokół z posiedzenia składu orzekającego przez wszystkich członków uczestniczących w posiedzeniu składu oraz przez osobę go sporządzającą.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia przez

kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.